

นวัตกรรม “พลังน้ำมันมะพร้าวผสมสมุนไพร 2 ชนิด พืชอาหารคั้น”

สาขาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ
ประจำปีพุทธศักราช 2569

อสม.อภิญญา ทิพนาค

อสม.ดีเด่นระดับเขต

จังหวัดชลบุรี

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department of Health Service Support

แบบเก็บรวบรวมนวัตกรรมของ อสม.ดีเด่นระดับเขตประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

ชื่อนวัตกรรม : พลังน้ำมันมะพร้าวผสมสมุนไพร ๒ ชนิด พืชอาหารคัน

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางอภิญญา ทิพนาค

ประเภทนวัตกรรม : ☒ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation)
☐ นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation)
☐ นวัตกรรมบริการ (Service innovation)

สาขาที่ประกวด : ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

จังหวัด : ชลบุรี

อสม.ดีเด่นระดับ ☒ เขต ☐ ภาค ☐ ชาติ

ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

จากสถานการณ์ผู้ป่วยเบาหวาน ที่มีเพิ่มมากขึ้นทุกปีและมีภาวะแทรกซ้อนต่างๆตามมา ซึ่งหนึ่งในนั้นคือปัญหาโรคผิวหนังแห้งกร้าน ทำให้เกิดอาการคัน ผิวหนังอักเสบตามมา การดำเนินงานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ผ่านมา มีการส่งเสริมการใช้สมุนไพรและให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพ เพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ แต่ยังไม่ส่งเสริมได้ค่อนข้างน้อย เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี และมีความสุขกับการใช้ชีวิตประจำวัน และเหมาะสมกับบริบทของชุมชน จึงคิดนวัตกรรม “พลังน้ำมันมะพร้าวผสมสมุนไพร ๒ ชนิด พืชอาหารคัน” นี้ขึ้น เพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้กับผู้ป่วยเบาหวาน ที่ผิวหนังแห้งกร้านทำให้เกิดอาการคัน รวมถึงผู้ป่วยในชุมชนที่มีปัญหาเรื่องโรคผิวหนังโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบสานและเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่คนในชุมชน รวมถึงนักท่องเที่ยวที่เข้ามาศึกษาดูงานในชุมชน และเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนต่างๆ สำหรับผู้ป่วยเบาหวาน เพื่อให้ผู้ป่วยเบาหวาน มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขทั้งกายและใจ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ป่วยเบาหวานที่ผิวหนังแห้งกร้านและใช้ยาแผนปัจจุบันเป็นประจำ ได้ร่วมกิจกรรมในนวัตกรรมนี้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อลดการใช้ยาแผนปัจจุบัน
๒. เพื่อนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาดูแลสุขภาพอย่างเต็มศักยภาพ
๓. เพื่อเป็นการสืบสานและเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เยาวชนคนรุ่นหลัง

ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนของการจัดทำ/รายละเอียดนวัตกรรม/ระยะการดำเนินงาน)

๑. ประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างบุคลากรสาธารณสุข อสม. เกี่ยวกับการดำเนินงาน
๒. ค้นหาผู้ป่วยเบาหวานที่มีอาการคันและใช้ยาแผนปัจจุบันเป็นประจำ จำนวน ๑๕ คน
๓. ทดลองใช้น้ำ น้ำมันมะพร้าว ที่มีส่วนผสมของสมุนไพรว่านสาวหลงและผักบั้งทะเล
๔. ประเมินผลทุกสัปดาห์
๕. ประเมินผลความพึงพอใจหลังสิ้นสุดกิจกรรม ๓ เดือน

ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

พบว่า ก่อนใช้นวัตกรรม “พลังน้ำ น้ำมันมะพร้าวผสมสมุนไพร ๒ ชนิด พืชอาหารคัน” ผู้ป่วยเบาหวานที่มีสุขภาพเท้าที่มีผิวหนังแห้ง มีอาการขา และมีอาการคัน ทั้งหมดจำนวน ๑๓ คน คิดเป็น ร้อยละ ๘๗ และผู้ที่มีสุขภาพเท้าระดับปานกลาง คือมีอาการอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นไป ทั้งหมด จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓ หลังใช้นวัตกรรม “พลังน้ำ น้ำมันมะพร้าวผสม

สมุนไพร ๒ ชนิด พืชอาหารคัน” โดยการประเมินผล หลัง ๓ เดือน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีสุขภาพเท้าในระดับดีมาก คือ ผิวหนังอ่อนนุ่มลง อาการชาลดลง และไม่มีอาการคัน ร้อยละ ๑๐๐ ระดับความพึงพอใจต่อนวัตกรรม“พลังน้ำมันมะพร้าวผสมสมุนไพร ๒ ชนิด พืชอาหารคัน” มากที่สุด ๑๑ คน คิดเป็น ร้อยละ ๗๔ และระดับมาก ๔ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๖ ปานกลาง จำนวน ๐ คน และน้อยจำนวน ๐ คน

สรุปผลการดำเนินงาน

๑. ผู้ป่วยเบาหวานใช้ยาแผนปัจจุบันน้อยลง (จากการเก็บข้อมูลของ รพ.สต.)
๒. ผู้ป่วยที่มีปัญหาเรื่องโรคผิวหนังใช้ยาแผนปัจจุบันน้อยลง
๓. คนในชุมชนมีรายได้เสริมจากการปลูกสมุนไพรนำมาขายให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลตะเคียนเตี้ย

โอกาสในการพัฒนา

๑. เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ด้านสมุนไพร สู่นักท่องเที่ยวที่มาศึกษาดูงานได้ลองใช้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มต่อยอดเป็นวิสาหกิจชุมชน และมีการแนะนำ บอกต่อ ทำให้คนรู้จักมากยิ่งขึ้น
๒. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนปลูกและรับประทานผักปลอดสารพิษในครัวเรือนรวมถึงการให้ความรู้ ในการใช้สมุนไพรต่างๆ ต่อยอดให้ชุมชนดูแลตนเอง
๓. นำนวัตกรรม หรือโครงการที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ เพื่อของบประมาณในการดำเนินการ เช่น กปท. นำไปใช้ดูแลผู้ป่วย หรือสร้างประโยชน์ให้คนในชุมชน

ภาคผนวก

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
DEPARTMENT OF HEALTH SERVICE SUPPORT

